

SPÖKLEXIKON

DEN HISKELIGA BERÄTTELSEN OM LITEN

PEDAGOGISKT HANDLEDNINGSMATERIAL

Litteraturhuset Trampolin och Folkteatern Gävleborg har tillsammans tagit fram detta pedagogiska handledningsmaterial baserat på föreställningen *Den hiskeliga berättelsen om Liten.*

Här finns tips och idéer på hur klassen genom estetiska uttryck och lekfulla övningar kan arbeta vidare kring upplevelsen av att ha sett föreställningen.

Folkteatern Gävleborg uppmuntrar publik i alla åldrar att ställa sig olika frågor efter att de upplevt teater eller annan scenkonst hos oss. Vi rekommenderar att då försöka undvika frågan: ”Vad tyckte du om föreställningen?”. Då riskerar svaret ofta att bli: ”Den var bra” eller ”Den var dålig”. I stället kan det vara bra att samtala med utgångspunkt från frågor som vad såg du, vad tror du att det betydde och vad upplevde eller kände du då?

Här finns några förslag på frågor att prata om i klassen någon dag eller vecka efter de sett föreställningen:

När började teatern för dig?

- Berätta om en detalj du minns.
- Vilka figurer såg du?
- Fanns det något i rummet som du lade märke till?
- Vad kände du när du när du såg teatern?
- Finns det något i ditt liv som liknar det Liten var med om?
- Pjäsen slutar med att Liten somnar. Vad tror du hände sedan?

Dela gärna med er av barnens svar eller om det dykt upp frågor eller funderingar i era samtal. Ni kan skriva handskrivna brev eller mejla oss.

Postadress: Folkteatern Gävleborg, Box 146, 801 03 Gävle
Mailadress: info@folkteaterngavleborg.se

FOTO: NADJA SJÖSTRÖM

ALLT DU BEHÖVER VETA FÖR ATT BLI EN SPÖKJÄGARE

Den hiskeliga berättelsen om Liten **är en ohygglig historia om rädslor, faror och skrämmande monster. Den handlar också om längtan, kärlek och mod. Ibland är det bra att vara lite rädd. Det är inte farligt. Bara man inte blir för rädd, så där skrämmande rädd.**

I det här lexikonet kan du ta reda på hur du kan hantera monster och dina känslor.

”DU MÅSTE TRO PÅ SPÖKEN! DET ÄR BARA DE SOM TROR SOM KAN SE DEM.”

HUR DU HANTERAR TRASTROLL SAMT IRRITATION OCH ILSKA

Trastroll är stora, fula och klumpiga. Trastrollen tar sönder allt som de kommer i närheten av som blomvaser, radioapparater och kanarie-fåglar. De har stora håriga händer och deras tänder pekar åt olika håll. Och de luktar gamla strumpor och smuts.

De är livsfarliga och de fnissar och skrattar åt den som är rädd. Trastrollen är extremt starka. De säger att de vill leka men deras lekar slutar nästan alltid med döden. Trastrollens svagheter är att de är korkade och lättlurade och de spricker i ljuset.

"TROLL SPRICKER I LJUS!!"

FOTO: NADJA SJÖSTRÖM

FOTO: NADJA SJÖSTRÖM

RIM OCH MAGISKA RAMSOR!

Trastrollen är lättlurade och korkade och talar på rim. De gillar att leka med barn.
Om Trastrollen hör din röst kommer de fram.
Kan du locka dem till fällan genom att rimma?
Fundera ut så många rim du bara kan för att lura dem i fällan.

SKAPA EN SPÖKFÄLLA MED TRASOR!

Gör en stomme av galgar och blompinnar. Använd limpistolen. Klipp remsor av tyg, gamla trasor och sockor. Knyt fast dem tätt i stommen så att de hänger och slänger. Då blir Trastrollen nyfikna och trasslar in sig. Placera fällan i ett mörkt rum och låt den stå över natten. När trollen fastnar i fällan blir de suddiga och rösterna blir mindre och pipigare och sedan försvinner de.

När du tänder lampan är fällan garanterat tom och Trastrollen är väck.

SAMTALA I GRUPP

Alla kan bli irriterade och arga, kanske någon i familjen eller en vän och ibland på sig själv. Det är viktigt att få vara arg och irriterad och känna ilska i stunden.

Prata i halvklass eller mindre grupper om vad som kan göra dig irriterad eller arg. Låt alla elever komma på ett tips på vad de brukar göra – kanske för att få utlopp för sina känslor en stund eller för att det ska gå över.

Gör en lista tillsammans med alla tips och sätt upp på väggen. Nästa gång du känner dig arg och irriterad kan du ta hjälp av tipsen på listan.

FOTO: NADJA SJÖSTRÖM

FOTO: NADJA SJÖSTRÖM

HUR DU HANTERAR FULULVAR OCH RÄDSLOR

Fulullvarna är en blandning av ett otäckt djur och en hemsk människa. De skäller och ylar om nätterna. Fulullvarna är omättligt hungriga och äter allt de kommer över. De är ständigt på jakt efter kött, blod, fläskkotletter, kakor och små barn. Fulullvarna har ofta konstiga tofsar och rosetter och luktar våt hund och gammalt lik. De är alltid hemskt arga på allt och alla.

"FULULVAR TÅL INTE ATT MAN SKRATTAR ÅT DEM."

SKRATTÖVNINGAR!

Det går att skratta bort spöken och monster. För att lyckas krävs träning!

- Sitt två och två mitt emot varandra. Var lika allvarlig som en Fulullv. Visa era vassa tänder genom att morra och lyfta på era läppar så tandköttet syns. Fokusera blicken och stirra varandra i ögonen. Försök att vara allvarliga så länge ni kan. Vem skrattar först?

- Ställ er i en ring och skratta tillsammans på olika sätt. Hur skrattar en häxa? Hur skrattar en operasångare? Hur skrattar en...? Hur skrattar vi? Skratt smittar så nu skrattar vi alla tillsammans och skrämmer bort Fulullvarna!

VAD GÖMMER SIG I DIN GARDEROB?

Det finns fler spöken än Fululvar, Trastroll och Skuggfolk. Gör ett eget otäckt monster i lufttorkande lera som du sedan målar. Medan monstret torkar gör du en garderob av ex. ett flingpaket. Måla paketet eller klä in det med färgat papper. Klipp eller skär ut en dörr på framsidan av paketet. Gör ett dörrhandtag av en pärla eller piprensare och rita/måla dekorationer på din garderob. Placera ditt monster i garderoben.

Vem vågar öppna?

SAMTALA I GRUPP

Ibland när vi blir nervösa och rädda så kan det komma fram skratt. Det kan vara ett sätt för kroppen att lugna sig själv. Ibland skrattar vi när vi egentligen borde vara mycket allvarliga. Fråga om någon i klassen varit med om det. Vad hände då och hur kändes det?

GÖR DITT EGET TRUMFKORT FÖR DITT MONSTER:

MOD

LÄSKIGHET

KRAMBARHET

STYRKA

LIST

LUKT

HUR DU HANTERAR SKUGGFOLK OCH SORG OCH SAKNAD

Skuggfolket är de ruskigaste spökena av alla! Skuggfolket är mörka, iskalla gestalter som svävar omkring och sprider sorg och skräck var de än visar sig. De sjunger en klagande melodi som är så fruktansvärt hemsk att den far genom märg och ben. Alla som hör skuggfolkets sång blir förlamade av skräck och till slut förvandlas även de till olyckliga skuggor. Kan stoppas med värme och tröst.

För att besegra Skuggfolket måste du vara riktigt modig. Du måste röra vi dem och omfamna dem. Om man kramar dem riktigt hårt, varmt och länge så försvinner de.

LEK SKUGGFOLKSLEKEN!

Alla är Skuggfolket utom en som är Liten. Skuggfolket rör sig i rummet långsamt och svepande. Det är bara när musiken hörs som Skuggfolket kan röra sig annars står de helt frysta. Nu måste Liten vara modig och våga gå fram och lägga sina händer på en av skuggfigurerna. Liten måste smyga och får bara röra sig när musiken är tyst. Så fort musiken sätts i gång är Liten stilla och Skuggfolket kan åter igen skrämmas genom att röra sig i rummet. När en skuggfigur blir tagen förvandlas den också till Liten. När leken är slut är alla skuggfigurer borta och det är bara Liten kvar.

Tips på musik:
Expectancy av Krzysztof Komedia

SKAPA SKUGGFIGURER MED SKUGGFOLKET!

Gör en skuggteater med rörliga figurer av kartong. Hitta på en berättelse och skapa olika stämningar med ljus och ljud. Hur det kan gå till ser du i filmen *Skapa skuggfigurer med Skuggfolket* på Litteraturhuset Trampolins YouTube-kanal.

SKUGGFOLKETS SÅNG:

”SOM SVARTA HÅL
AV SORG ÄR VI
GLÄDJE OCH HOPP
DE GÅR OPP I DIS

OCH EN AV OSS
DET SKA DU BLI
DU VISKAR STOPP
MEN DIN KROPP
BLIR IS

KOM TILL OSS,
OSS TILL KOM

ALL LYCKA ÄR FÖRBI
KOM TILL OSS,
OSS TILL KOM
OCH BLI SOM VI”

FOTO: NADJA SJÖSTRÖM

KAKBURK BLIR SAKBURK

Även om Liten och Morfar inte kan äta kakor eller gå på spökjakt tillsammans längre så finns alla fina minnen kvar. Liten kommer alltid att tro på spöken för Liten kommer alltid att tro på Morfar. Är det någon eller några du saknar? Det kan vara en person eller ett husdjur. Fyll en burk med saker som påminner om den du saknar. I burken kan du spara bilder, tyglappar, föremål, ord, dofter och annat som du förknippar med den du tänker på. Kanske vill du skriva ner en hälsning. När längtan blir som störst, kan du i burken finna tröst!

SAMTALA I GRUPP

Att säga tröstande saker till sig själv precis som du gör när en vän är ledsen kan vara ett sätt att ge sig själv tröst.

- Om du skulle trösta dig själv, vad skulle du säga då?
- Har du tröstat någon? Vad gjorde du?
- Det går också att ge sig själv en kram. Testa! Hur långa armar har du?

”JAG ÄR INTE RÄDD FÖR SPÖKEN!
JAG ÄR INTE RÄDD FÖR ER! JAG ÄR INTE RÄDD FÖR ER!
JAG TROR INTE PÅ ER! JAG ÄR INTE RÄDD FÖR SPÖKEN!”

TIPS PÅ RYSLIGA FÖRFATTARE

Folkteaterns föreställning är baserad på boken *Den hiskeliga berättelsen om Lilla Han* av Lena Ollmark med illustrationer av Per Gustavsson. Lena har även skrivit *Den förskräckliga historien om Lilla Hon* och *Den fasansfulla sagan om Lilla Hen*. Hon älskar att skrämmas och Lena har skrivit många skräckboksserier för barn och unga.

På biblioteket finns det hyllmeter av hiskeliga berättelser och här kommer fler förslag på författare som skriver läskigt för mellanåldern:

- Per Berg
- Madeleine Bäck
- Petrus Dahlin
- Kristina Ohlsson
- Ingelin Angerborn
- Kerstin Lundberg Hahn
- Petter Lidbeck

Litteraturhuset Trampolin ligger i Sandviken och arbetar med att stärka barn och ungas läs- och språkutveckling genom olika estetiska uttrycksformer med fokus på berättande. Mer material och exempel kopplat till *Den hiskeliga berättelsen om Liten* finns på vår hemsida

www.sandviken.se/trampolin

HAR DU FRÅGOR ELLER FUNDERINGAR KRING MATERIALET? HÖR AV DIG TILL OSS!

Linnéa Manzanares, kommunikatör
Folkteatern Gävleborg
073-088 34 40
linnea.manzanares@folkteaterngavleborg.se

Johanna Westlin, producent
Folkteatern Gävleborg
070-295 27 57
johanna.westlin@folkteaterngavleborg.se

FOLKTEATERN
GÄVLEBORG

LITTERATURHUSET
TRAMPOLIN